కరివేపాకు

కరివేపాకునుంచి బంగారం చేయడం ఎలాగంటారా? అది చాలా ష్టం. కష్టమేగాని అసంభవం కాదు.

*　　　　*　　　　*

రంగాజమ్మగారు మా ఇల్లుగలావిడ కనుక నేను ఇలా చెబుతున్నాను అనుకోవద్దు. నిజంగా ఆవిణ్ణి ఎవరు చూసినా మా దొడ్డ ఇల్లాలనే చెప్పుకుంటారు. ఏబయ్యోపడి తొంగి చూస్తూ ఉన్నటికీ ఆమెకు భగవంతుడు అందమైన మెడ నిచ్చాడు. ఆరోగ్యమైందది. కనీసం నూటయాభై, రెండు వందల గ్రాములకు తక్కువ బంగారం ఆమె ఏ సమయంలోనూ ధరించదు. ఐనా నాకా బంగారంమీద ఆశాలేదు, అక్కసూ లేదు. ఎందుకంటే నాకీ మహా (!) నగరంలో అవిడే కనుక ఇల్లు యివ్వకపోతే నేను నా పెళ్ళాం పిల్లలతో అల్లాడి పోదును.

ఈ వూరు సంగతి మీకు తెలియదు. ఇక్కడ అద్దెకు కొంప కావాలీ అంటే జీతంరాళ్ళు తెచ్చుకుంటూ, పెళ్ళాం పిల్లలతో కలో గంజో త్రాగి బ్రతుకుతాను అన్నవాడికి మాత్రం అంత సుళువుగా దొరకదు.

"అందుకనే మీరే శిక్షయినా వేయండి. కావాలంటే మీ ఇల్లు కాపలా కాయమన్నా జోహుకుం గాని ఈ శిక్ష మాత్రం వద్దు. ఈ ట్రాన్స్‌ఫర్ పారేయకండి" అని నే మొత్తుకున్నాను.

"బెజవాడ మహాపట్నంలో మొదటిది కొంప దొరకదు. దొరికినా అందులో నీళ్ళు దొరకవు. ఈ రెండు ఉన్నా ఇల్లుగలవాళ్ళవి ఏనుగుదాహాలు. ఇదంతా అలా వుంచి అసలే బక్క శరీరంవాణ్ణి. దీన్ని నా పెళ్ళాం పిల్లలికీ గాకుండా దోమలు భోంచేస్తాయి" అని మొత్తుకున్నాను. వింటేనా? మా యజమాని వాసుదేవరావుగారు!

"పైగా మీ అత్తవారింటికి, ఇటు మీ తాతగారి ఊరికీ కూడా దగ్గిరగా వుంది. ఫర్వాలేదు. నీదే ఛాన్సనుకో!" అన్నారు.

సరే! నేను మా ఆవిణ్ణి, ముగ్గురుపిల్లల్ని మా మామగారింట్లో వదిలేసి వచ్చి యిక్కడ భోజనం టిక్కెట్ల పుస్తకం కొనుక్కున్నాను. అయితే వాళ్ళు మాత్రం రెండేళ్ళు భరించగలరా? అందుకనే ఇళ్ళు వెతుకుతున్నట్లే చెప్పి వదిలి వచ్చాను.

ఆపద్బాంధవుడిలా మా చిన్ననాటి మిత్రుడొకడు ఇక్కడే వుంటున్నాడు. వాళ్ళింట్లో "వాళ్ళు" (పెళ్ళాం వాడికి ఒక్కర్తేలెండి) పురిటికి వెళ్ళారు. వాడి ధర్మమా అని ఆ పంచనే మేం యిద్దరం పేకాడుకుంటూ పడుంటున్నాం.

కాని మా ఆవిడ ఈలోగా కాకిగోల మొదలెట్టింది. ఇలా ఉత్తరాలు రాసేది-

"చి. సుగుణకు కాస్త రొంప, జలుబూ చేశాయి. మీకోసం దిక్కులు చూస్తోంది. నానిగాడు గుమ్మం తగిలి పడిపోయినాడు నిన్న మధ్యాహ్నం. కొంచెం ముక్కుమీద దెబ్బ తగిలినది. నాకుమాత్రం మీకు లేనిదే తోచును గనుకనా? దోమలు ఎక్కడ లేవు కనుక? అంతగా అయితే దోమ తెరలు కొనుక్కోవచ్చును. నీళ్ళా? అవి ఎక్కడ వస్తున్నాయి కనుక. బావిగల యిల్లు చూడండి. పప్పు ఉడికే నీరు ఉన్న చాలును. రాత్రుళ్ళల్లో మీరు ఎలా ఉంటున్నారో ఏమో, నాకు మాత్రం కునుకు వచ్చుటలేదు...దోమలకు భయపడి కాపురాలు మానుకుంటామూ!"

కార్డుమీదే ఒకరామాయణం రాయమన్నా రాస్తుంది మా ఆవిడ. అక్షరాలు ఆవగింజలంతేసి ఉంటాయి కనుక ఫర్వాలేదు.

అందుచేతనే గృహాన్వేషణ కార్యక్రమం సీరియస్‌గా మొదలెట్టాను. కొందరిని "బాబ్బాబూ" అన్నాను. కొందరి చేతులు పట్టుకుని "ఇవి కాళ్ళు అన్నాను. ఇలా వెతుకుతూ వుండగా రావు ఆపద్బాంధవుడిలా కనపడ్డాడు.

"ఫలానాచోట ఒక ఇల్లు వుంది" అని చెప్పాడు.

"చచ్చి నీ కడుపున పుడతాను. కాస్త వచ్చి చూసిపెట్ట వయ్యా బాబూ" అంటూ ఉండగానే వాళ్ళావిడ సినీమాకి వెళ్ళాలందిట. ఎదురుచూస్తూ ఉంటుందిట. పారిపోయాడు. కొత్తగా పెళ్ళయిందిలెండి. వాడి ధర్మమా అని వీధిపేరు చెప్పాడు. "కరివేపాకు చెట్టు పెద్దది ఉంటుంది. అదే ఆనవాలు" అనికూడా చెప్పాడు.

వెళ్ళాను.

మేడ యిల్లే. దూరంనుంచే నా కంటికి ఒకూసిసుస్లా కనపడ్డది. అదేకాబోలు కరివేపాకు చెట్టు. అంతెత్తుంది. మేడ మీదనుండి నాలుగు రెమ్మలు కోసుకుంటే చాలు. చెట్టెక్కను కూడా అక్కర్లేదు అనుకున్నాను. కాని దగ్గరగా వెళ్ళేసరికి నాలోని ఈ ఉత్సాహం సగమైపోయింది. ఇంత పెద్ద యిల్లు అద్దెకిస్తారా? అని నేనేమొహం పెట్టుకుని అడగనూ?

కాని పట్నవాసాల్లో ఒక్కో మేడను ఎనిమిదేసి, పదేసి భాగాలు చేసి పది పదిహేను కుటుంబాలకు యిచ్చే ఆచారం వుందికదా? అందుకనే గేటుమీద "కుక్కలున్నాయి జాగ్రత్త" అనే బోర్డుకూడా లేదు.

గేటు తీసుకుని లోపలికి వెళ్ళాను. నాకు లౌక్యం తెలియదని మీరనుకోవద్దు. అక్కడే ఒక పెద్దమనిషి నెరసిన బట్టతలా, కొంచెం ముడతలుపడ్డ మొహంతో పడకుర్చీలో కూచొని చుట్ట కాల్చుకుంటున్నాడు.

"ఏమండీ...."

మాట్లాడ లేదు.

"చూడండి..." అన్నాను.

చుట్ట కొసను మధ్య మధ్య వెనకనించి తగ్గిపోతుందా అన్నట్లు చూస్తూ....చప్పరిస్తూ....'సరే చూశాను' అన్నట్లు అతిగాడు తల ఎత్తి చూశాడు.

నేను వినయంగా "ఇక్కడ ఇళ్ళేమైనా ఖాళీగా ఉన్నాయాండీ?" అడిగాను.

"ఆవిడ లేదు. గుళ్లోకి వెళ్ళింది."

మళ్ళీ మా బావమరిది డిటెక్టివ్ పుస్తక పారాయణం చేసుకునేంత దీక్షగా ఆయన తన చుట్టలో మునిగిపోయాడు.

"ఈ ఇంట్లోనే కదండీ యిల్లు ఖాళీగా వుందీ?"

"ఉంటే?" చుట్ట తీసి మళ్ళా నోట్లో పెట్టుకుని, దళసరి కనుబొమల క్రిందనుంచి నన్ను వేళాకోళంగా చూశాడు. లేదా నేనలా అనుకున్నాను.

"మాకు కావాలండీ."

"మా ఆవిడ ఇంట్లో లేదు. రేపు రారాదుటయ్యా!"

నేనేం బాకీలవాణ్నిటండీ! ఆ పెద్దమనిషి అలా విదిలిస్తాడెంచేతా?అయినా అవసరం మనది. మా తాతయ్యకు కొంప కట్టాలనే జ్ఞానం లేకనేగా ఈ అవస్థలన్నీ అని చచ్చి స్వర్గాన వున్న మా తాతయ్యను తిట్టుకుని,-

"కాదు సార్! ఓసారి చూపిస్తే..." నసిగాను.

అతను మీసాల వెనుకనించి నవ్వాడు.

ఎట్లా చూపించమన్నావ్! తాళాలేం నా బొడ్డుకున్నా యనుకున్నావా? మా యావిడ కొంగునున్నాయ్! ఇంతకీ నీకేమాత్రం యిల్లు కావాలీ?" అన్నాడు.

ఇమీ ఏకవచన ప్రయోగం యింత త్వరగా ఎంత మునిలాడైతే మాత్రం చేయడం నాకు నచ్చలేదు. కాని అవసరం నాది. ఇల్లు కావల్సింది నాకు కనుక వ్యాకరణ దోషాలూ గట్రా కాసేపు మరిచిపోదా మనుకున్నాను.

"ఇల్లేమాత్రం అని చెప్తానులెండి. నేనూ, పెళ్ళాం, ముగ్గురు పిల్లలు...అంటే అంతా పసివాళ్ళేలెండి" చెప్పాను.

"ఏవూరూ?" అన్నాడు.

"ఉద్యోగులం. ఒక వూరనేమిటిలెండి. పూర్వం యిక్కడే శివాలయం వీధిలో ఉండేవాళ్ళం, తర్వాత సామర్లకోటా, దరిమిలా వాత్తేరూ...యిప్పుడు మళ్ళీ..."

"సరే....వాటాలంటూ లేవుగాని ఈ క్రింది పోర్షన్ ఉంది. కావాలా?" అన్నాడు.

ఇక మొహమాటమెందుకు?

"అద్దె ఎంత? ఎన్ని గదులూ? బావి వున్నదా? పంపులో...."

"ఏమయ్యోయ్! ఆగు ఆగు. ఆ వ్యవహారమంతా నాకు తెలియదు. ఆ కరేపాకు చెట్టు చూశావా?" అన్నాడాయన మధ్యలోనే నన్ను ఆపి.

"ఆహా!" అన్నాను. నాకు కరివేపాకు కల్పవృక్షమూ అనే వ్యాసం రాయాలనే కాంక్ష ఉండేది చిన్నప్పుడు. ఏ మాష్టరూ అడగలేదు. నేను రాయలేదు.

చారులో వేసుకోవచ్చును కరివేపాకు. కూరల్లో సరే సరి. పోతే ఉప్మాలో అది లేకపోతే మజాయే లేదు....

"దానికెంత తెలుసో నాకూ ఈ వ్యవహారాలంతే తెలుసు. పో! రేపు రా!" అని ఆ పెద్దమనిషి నా ఆలోచనాతరంగాలను తెంపేశాడు.

రేపెంతదూరం కనుక!

వెళ్ళిపోయాను. మావాడింటికి వెళుతూనే కాయితం, కలం తీసుకున్నాను. మావాడు పేక కలుపుతున్నాడు.

"సారీరా! బ్రదర్! ఇవాళ ఉత్తరం రాయాలి" అన్నాను.

వాడు నోరు విప్పేశాడు. "ఏమిటీ కథా?" అన్నాడు. "ప్రేమలేఖా?" అని అడిగాడు.

"పెళ్ళానికే" నవ్వేస్తూ గట్టిగా చెప్పాను. "ఇల్లు దొరికిందిరా భాయ్! ఇక నీకుకూడా మీ చెల్లెలు (మా యావిడ అన్నమాట) యింత ఉడకేసి పడేసే రోజులొచ్చాయ్!" అన్నాను.

"అచ్ఛా!" అన్నాడు వాడు. వాడికి వాడే పేక ముక్కలు పంచేసి ఎత్తి చూసుకుంటూ.

నేను ఉత్తరంలో బహుశా నా తొలి ప్రేమలేఖ అయ్యుంటుంది అది. మా ఆవిడకేకాదు. మరెవరికీ యిదివరకు రాయలేదు. ఒక్క ఉద్యోగం, 'లోను' కోసం తప్ప నేను ప్రేమలేఖ రాసిన జ్ఞాపకం లేదు

"...కరివేపాకు చెట్టువుంటే కల్పవృక్షంతో సమానమని మనం అనుకునేవాళ్ళం కదూ. ఆ యింట్లో చాలా పెద్ద చెట్టు ఉంది. కరివేపాకు గురించి ఆయుర్వేదంలో ఎంతేనా చెప్పారు పెద్దలు. అది సర్వరోగ నివారిణి అనుకో. దాన్ని రోజూ కోసి చారులో వేసుకోవచ్చును. పప్పుకట్టులో, కూరలో, పులిసిన మజ్జిగలో పోపుతోపాటు కరివేపాకు వేస్తేనే మజా...

ఇంకా దాన్ని వేచి, మొరపకాయలూ, మినప్పప్పూ కలిపి దలచుకుంటే కారప్పొడి అవుతుంది. ఇది ఇడ్డెన్లలో నంచుకుంటే అమృతంలా ఉంటుంది. నూకలకీ, గింజలకీ తప్ప కరివేపాకు అమ్మరూ అంటే ఎందుకనుకున్నావ్? దాని విలువ అపారం కనుకనే.

అలాంటి కరివేపాకు మహావృక్షం నీడలో మనకి ఒక యిల్లు చూశాను. ఇంటి పెత్తనం ఇల్లాలిది కాబోలు ఆ వెర్రి బాగుల మొగుడు రేపు రమ్మన్నాడు. ఆ ఇల్లాలు ఇస్తుందనే ఆశ వుంది. నా అంతరాత్మ అలా చెపుతోంది. నువ్వూ పిల్లలూ సిద్ధంగా వుండండి. నేనీ నెలాఖరుకు మిమ్మల్ని తీసుకుని వస్తాను. ఖాయం..." మిగతా లాంఛనాలన్నీ ఉంటా

యిగా ఉత్తరాసికి. అవి పూర్తిచేశాను. ఇంగిలీషులో సంతకం చేశాను. మా ఆవిడకు రాదుకాని పోలుస్తుందిలెండి.

పోస్టులో పడేశాను.

"అమ్మయ్య! ఈ ఊళ్ళోకూడా ఒక మంచి కొంప సంపాదించాన"ని నిట్టూర్చాను.

* * *

మేమీ ఇంట్లో దిగింతర్వాత వారం తిరగకుండానే నా శ్రీమతి చాలా విషయాలు చెప్పింది. ఆడాళ్ళ మాటలు పట్టుకుని మనం తగూలకి వెళ్ళకూడదు. అందులోనూ మనమీద అంతస్తులో- నా ఉద్దేశంలో మేడమీద అనికూడా—ఉన్న ఇంటిగలవాళ్ళతో పోట్లాడటానికి కాస్త వెనుకాడాలి!

వాళ్ళు తొక్కు పొయ్యొచ్చు మనమీద, లేదా రాత్రుళ్ళు మంచాలు బరా బరా ఈడుస్తూ మనకు పీడకలలు తెప్పించవచ్చు. లేదా తూముల్లో మురికినీరు పోసేయొచ్చు. పెరట్లో మన మరుగు గదులకేసి అదేపనిగా చూస్తూ ఆడా, మగా పని పాటా, స్నానం గీనం చేసుకోకుండా ఏడిపించుకు తినవచ్చును. ఇవన్నీ పైన ఉన్నవాళ్ళకు గల అవకాశాలు. వాళ్లు ఇంటిగలవాళ్ళే అయితేనా?

కరివేపాకు దగ్గరే తగువు రావడం నా మనసుకు చాలా నొప్పనిపించింది. పోయిన శుక్రవారం అసలు పెరట్లో వున్న గోరింటాకు దగ్గర వచ్చిందట ఈ తగవు.

మా సుగుణ గోరంటాకు కోసుకుంటోందట. రంగాజమ్మగారు మేడమీదనుంచే ఈ దృశ్యాన్ని అక్కణ్నుంచే కొంపలంటుకుపోయినట్లు కేక వేశారుట.

"అయ్యయ్యో! నీ చేతులు పడా...అలా చెట్టంతా దూసుకుంటున్నావ్ యెవరబ్బసొమ్ములే" అంటూ చాలా అమర్యాదగానే ఆవిడ కేకలు వేసిందట. మా ఆవిడ చెప్పినమాటలలా ఉన్నాయి. నేను ఆరోజే ముసిలాయన్ని అడుగుదామనుకున్నాను.

కాని నేను మెట్లదగ్గరకు వెళ్ళేసరికి పైనుండి రంగాజమ్మగారి కంచుకంఠం మ్రోగుతోంది.

"ఇల్లుగలావిడ" ఆయన్ని అని అని సగర్వంగా చెప్పుకునే మాఇంటిగలాయనమీదే ఆవిడ అంగవిన్యాసయుక్తంగా కేకలు వేస్తున్నది.

"నా యిల్లు నా యిష్టం....పిల్లా పీచూ లేనంత మాత్రాన కొంప పందికొక్కులకీ, దొంగలకీ దోచిపెట్టుకుంటామా?" అంటుందావిడ.

నాకు ధైర్యం చాల్లేదు.

[illegible]గా మొగుణ్ణే "చాతకానివాడివి, నా కడుపునో "కాయ" యివ్వలేనివాడివి..." అదీ యిదీ అంటున్నదే ఆమె...

నన్ను ఇంకా ఏమేనా అనోచ్చును. నేనాఫీసుకి వెళ్ళిపోయాను. కాని మళ్ళీ యివాళ కరేపాకు దగ్గర వొచ్చింది తగవు.

రంగాజమ్మగారి వాదనలో కొంత అర్థముంది. లేక పోలేదు. నేను ఆ యింట్లో అద్దెకు దిగానే కాని, పెరట్లో వున్న మొక్కలకీ చెట్లకీ చేనులకీ అద్దె యివ్వటం లేదుగా...

కరివేపాకు మొదట్లో మా సుగుణను పిలచి యిచ్చేది. మేడమీాదకు "ఒసే పాపా! ఇలా రా!" అంటూ పిలచి.

కరేపాకు కొనకండి. నూకలు మాత్రం ఈ కరువు కాలంలో వూరికే వస్తాయా?" అంటూ నాలుగు రెమ్మలు యిచ్చేది. కాని నేనే వెర్రి వెధవలా ఈ పోట్లాటకు కారణం అయ్యాను. ఉదయం లేచి మొహం కడుక్కోక మునుపే ఒక వెదురువాసం తీసుకుని దానికి కత్తిముక్క కట్టి పాపకిచ్చాను.

"వెధవ నాలికె. దానికి రుచులు కావాలి గదండీ. పైగా కరివేపాకు కల్పవృక్షమనే ఒక సిద్ధాంతముంది కదా నా తలకాయలో..."

"కరివేపాకు కోసి మీా అమ్మకు యివ్వండే, నువ్వూ తమ్ముడూ. అమ్మ కారప్పొడి చేస్తుంది. రేపు యిడ్లెను చేసు కుంటే ఆదివారం హాయిగా గడిచిపోతుంది" అని చెప్పాను.

ఆ తర్వాతే యుద్ధం జరిగిపోయిందన్నమాట.

"నేనామెతో చెపుతానులే" అంటే మా ఆవిడ వినదు కదా! "కరివేపాకు కల్పవృక్షమూ అంటూ నన్నీ నరక కూపంలో పడేశారు. పిల్లా పీచూ లేరు. వెనకా ముందూ లేరు కదా! ఆవిడకెందుకండీ అంత పిసినారితనం?" అంటుంది.

"కరివేపాకు కోయడానికి కూడా అభం శుభం ఉంటాయా? పైగా శనివారంట. వేంకటరమణమూర్తికి అతి ప్రియమైనదట. కరివేపాకు కోయకూడదట. పిల్లల చేతులు ఎర్రగా కదిపోయేలా లాక్కుపోయిందండీ కోసిన కరివేపాకంతా..."

అలా మా 'ధనమ్మ' నన్ను పట్టుకు దంచేసింది.

తప్పంతా నాదేనన్నా వూరుకోదు కదా!

మర్నాడు ఉదయమే ఆదివారంగా.

ఇడ్డెన్లలోకి ఉల్లికారమే నూరుకుంటున్నాం. అంటే ధనం నూరుతోంది. రంగాజమ్మగారు మేడ దిగి తులసికోటలో నీళ్ళు పోసుకుందికి వచ్చారు.

నన్ను చూసి అదోలా అయిపోయి పైట మరీ ఇలా లాక్కుని అటు మొహం తిప్పి, నీళ్ళు కోటలో పోసి, తీసి నెత్తిన జల్లుకుని, తులసిదళం కోసి, నోట వేసుకుని పోతూ....

"ఇవాళ ఆఫీసు లేదా బాబూ?" అన్నది.

ఆదివారంగా" అన్నాను. ఆవిడకు ఏడుపుల్ల ఆముదం ఉడుకుతున్న నా మొహం యిక చూడగల శక్తి లేకపోయింది కాబోలు. వెళ్ళిపోయింది. ఆవిడ మెట్లన్నీ ఎక్కాకా నాకు వళ్ళు మండిపోయింది.

"ఇలాంటివాళ్ళే గోవును చంపి చెప్పులు దానమిస్తారు" అన్నాను.

మా అవిడ నవ్వుతూ వెటకారంగా "ఎవరితో రహస్యం మాట్లాడుతున్నారూ?" అన్నది రోటిదగ్గర్నుంచే.

అంటే 'చవటా! రంగాజమ్మగారిదగ్గర నీకు భయమూ అని అర్థం. నిజం చెప్పకేంగాని...నాకు ఆవిడంటే కాస్త భయమే. మా ఆవిడన్నా వుందనుకోండి. అది వేరే సంగతి.

చుట్ట చప్పరిస్తూ ఆ తర్వాత ముసిలాయన అనగా మా యిల్లుగాలావిడ ఆయనన్నమాట! వచ్చాడు.

నిన్నటి తగాదాకు స్వస్తి చెప్పాల్సి వుందిగా మరి!'

చెప్పాడు. "ఫర్వాలేదండీ. మనలో మనకేమిటీ?" అన్నాను.

అసలు పిల్ల కరేపాకు కత్తికర్రతో కోస్తున్నందుకు కానే కాదుటా రంగాజమ్మగారు పోట్లాడింది. ఆ కరేపాకు చెట్టుమీద ఒక కాకి గూడు పెట్టుకుంది. అందులో గ్రుడ్లున్నాయి. అవి ఆ కాకివేనని ఆమె నమ్మకం. వాటికి ఈ కర్ర ఎక్కడ తగిలి పడిపోతాయోననే వుద్దేశంతో "అలా కాస్త కేకలు వేసిందట" అంతే...

నాక్కూడా ఈ కారణం సబబే ననిపించింది. "పోనీ లెండి. కరేపాకేం భాగ్యమా? బంగారమా? కొనుక్కుందాం" అన్నాను.

ముసిలాడు దీనికి సమాధానం "సరే" ననాలో, "లేదు" అనాలో కనుక్కున్నట్లు లేదు.

అంచాత "అమ్మమ్మ!" అన్నాడు ముక్కుమీద వేలేసుకుని.

మా ఆవిడ వళ్ళు మంట తీర్చుకుందికి "అదీ తప్పేనా బాబయ్యగారూ! అమ్మ పెట్టా పెట్టదు....అడుక్కోతిన నియ్యదూ అని సామెతట" అన్నది.

ముసిలాడు లేని సత్తువ తెచ్చుకుని మరీ గబగబా వెళ్ళి పోయాడు.

నేను మా ధనాన్ని, పిల్లల్నీ ఆరోజు మ్యాటినీకి తీసి కెళ్ళేదాకా అలా "అది" (నా యిల్లాలు) కారాలూ మిరి యాలు నామీద నూరుతూనే వుంది.

మా ధనం చెప్పింది. అసలు కాకిగూడూ కాదూ... వెంకటేశ్వర స్వాములవారి భక్తీ కాదుటా. రంగాజమ్మగారి కరేపాకు "కక్కుర్తి." (మా ఆవిడ మాటల్లోనే) అంతా దాన్ని అమ్ముకుందికేనట.

అమ్మడం ? ఇంత ఇల్లూ, అంత పెరడూ, అంత మొగుడూ, మెడనిండా బంగారం....పైగా పిల్లా పీచూ లేదు. అతనికి "పింఛను" వస్తుందికూడా కదా! కరివేపాకు ఎందుకు అమ్ముతుందీ?

మా ధనం మాటలు కాదనటానికి ధైర్యం కావాలి.

సుగుణ చెప్పింది.

"అమ్మమ్మగారేం (అంటే రంగాజమ్మగారు) మొన్న మా బళ్ళో అమ్మాయి సుమతికి పదిహేను పైసలకి యింత గోరంటాకు యిచ్చారు నాన్నారూ" అని....

"రంగాజమ్మగారంటే నాకు గల భక్తి పోయింది. భయంపోయిందా?" అనడక్కండి ఇల్లుగలావిడంటే ఎవరికేనా అది పోదు.

"పిల్లలున్నవాళ్ళకయితే యిలాంటి దానం ధర్మం భూతదయా, లేనివాళ్ళకేమిటండీ?" అంటోంది మా ఆవిడ. దానికెవరిమీదైనా కోపం వస్తే చాలు. ఇక వాళ్ళ నీడ కూడా అది అష్టవంకరలు, అరవై లోపాలూ పెట్టగలదు.

రంగాజమ్మగారి మెడలో నున్న బంగారం అంతా ఆమె సొంతమట! ఇల్లు ఆమె పేరనే వుంది. తాళాలు ఆమె బొడ్లోనే వున్నాయి. నా ముక్కు పిండి అద్దె ఆమెయే అందుకుంటుంది. అంతా అమ్మగారి పెత్తనమే! అయ్యగారి దేమైనట్లూ?

ఏమోకాని... నేనుమాత్రం కరివేపాకు విషయము మరిచిపోదామనుకున్నాను. గాలీ, వెల్తురూ పెరడూ గిరడూ, పంపూ గింపూలాంటి సౌకర్యాలు గల యిల్లు తపస్సు చేసినా దొరకదు. కాని కరేపాకుతో లేహ్యం చేసుకుంటే నిజంగా జాండీస్ రాదుట. మా ఆఫీసు బోయ్ చెప్పాడు.

ప్చ్ ఏం చేస్తాం...ఎప్పుడేనా ఆవిడ వూరెళ్ళదా? (ఛీ, ఛీ! దొంగబుద్ధి! లెంపలేసుకున్నాను)

ఆదివారం వచ్చింది. మామూలుగానే నేను పేపరు చదువుకుంటున్నా. ఒక ముతకమనిషి ఉంగరాల జుట్టూ, కావి

రంగు పంచే అవీ ఉన్నాయి—వచ్చాడు. గేటు తీసుకుని లోపలకు వచ్చాడు.

మేడమీదకు వెళుతున్నాడు.

మనకేంలే అని వూరుకున్నాను, మనిషి కాయ ష్టం చేసే వాలకంగానే వున్నాడు. సైకిల్ మీద వచ్చాడు.

మా ఆవిడ పొయ్యిమీద గిన్నె క్రింద పడవేసి వచ్చింది. మా చంటాణ్ని ఎత్తుకోమంటూాందేమో నను కొంటున్నా. కాదు. "చూశారా? పైకి యిలా వెళ్ళాడే వాడికే పోయినశుక్రవారం పొద్దున్నా ఆమె రొడ్డలుకి రొడ్డలు కరివేపాకు రూపాయిన్నర పుచ్చుకుని అమ్మేసింది" అన్నది రహస్యంగా.

"అలాగా" అన్నాను.

కాకిగూడు పడిపోలేదా ? అనుకుని చెట్టుమీదకు చూశాను. చెట్టు కొమ్మల మధ్య కాకి గూడు వున్నది కాని, కరివేపాకులు మాత్రం అంత దట్టంగా లేవు.

"పోన్లే! మనం కొనుక్కుందాం" అన్నాను.

"ఏం మనుషులో, ఛీ!"

మా ఆవిడ మూతి విరిచి (తనది) ఒళ్ళుకూడా యిలా తిప్పుకు నన్ను ఈసడించి వెళ్ళిపోయింది.

పైసా విలువ తెలియనిదే బంగారం విలువా తెలియదూ" అంటుంది రంగాజమ్మగారు. కాని నాకు కరివేపాకు

గురించి యిన్ని రకాలు తెలుసును కాని, యిలా అమ్మొ చ్చును అనికూడా తెలియదు.

ఆ ముతకమనిషిని అడిగాను. "ఏమయ్యా! మేకలకా?" అని.

"కాద"న్నాడు.

"మ రెందుకూ?"

నీ కెందుకులేవయ్యా అన్న ధోరణిలో చూసి "అమ్మ తానికి"—అంటే అమ్మేటందుకు అని అర్థం—అన్నాడు.

"అలాగా" అన్నాను.

"మ రేనండి" అన్నాడు.

రూపాయిన్నర యిస్తాడుట.

ఓహ్! ఎలా దూసేశాడు చెట్టుని. "క్షవరం చేసే శాడు" అన్నాడు మా నానిగాడు.

కరివేపాకు అబ్బి అదంతా మూటగట్టి సైకిల్ మీద తీసుకుపోయాడు.

నేను దుఃఖంగా చూస్తూ వూరుకున్నాను. అయినా ఉండబట్టక, పోయేవాణ్ణి పలకరించి.

"మళ్ళీ వారం వస్తావా?" అన్నాను.

"చూద్దాం! అప్పటి కెవ రెక్కడుంటామో" అన్నాడు వాడు. వీడి వేదాంతం మండా!

"నన్ను ఇల్లు ఖాళీ చేయిస్తాన"ని వీడికి రంగాజమ్మ చెప్పలేదుకదా! అదే పోక పోయాడు.

నాకో అయిడియా వచ్చింది. నేనే ఒక మారువేషం వేసుకోడం! పెద్ద గోతాం తీసుకుని రావడం, బుర్రమీసాలూ, చేతి కడియాలూ అన్నీ పెట్టుకోవాలి మరి. సినిమాల్లోలాగ "అమ్మా! (బొంగురుగా) రంగాజమ్మగారూ!" అనడం "నాకు కరివేపాకు మందులు చేయడానికి కావాలి! ఉచితం కాదు. పదిరూపాయలిస్తాను. మీ చెట్టు శాస్త్రరీత్యా శ్రేష్టమైంది. అందుకే ఈ బంగారంలాంటి కరేపాకు పది అణాలకు బదులు పది రూపాయలు యిస్తాను" అనడం.

ఆవిడ ఎగిరి గెంతేసి (అంటే సంబరంగా అన్నమాట) ఒప్పుకుంటుందిగా. అతను అంతా క్షుణ్ణంగా కోసి గోతాంలో కెత్తుకుని, దిగి సైకిలెక్కి అదే పరుగున పారిపోడంటా,.... (పది రూపాయలూ లేవూ. గిదిరూపాయలూ లేదూ)

ఇలా నేను పగటికలలు కంటూనే వున్నానూ... మేడ మీదనుంచి కెనెడా ఇంజన్‌లా "భాం భాం" మంటూ మా ఇల్లుగలావిడ కేకలు!

"ఓరి నీ మొహం తగలెయ్యా నీకడుపుడకా! నా కరే పాకునంతా ఆదివారం పొద్దూ అనక దూసుకుపోతున్నావ ట్రోయ్!" అంటూ ఆవిడ బంగారం పోయినట్లే క్రిందకి వస్తోంది.

నా గుండెలు జారిపోయాయి. నేను పూరికే లోపల లోపల అనుకుంటున్నానే. కొంపతీసి అదే ఈవిడ పసిగట్ట లేదుకదా!"

లేచి నిలబడి "అబ్బే! అబ్బే! ఏమీ లేదే!" అన్నాను.

"అయ్యో, ఏమీ లేదంటావేం బాబూ! ఆ దొంగ వెధవ, నీ కళ్ళముందేగా చెట్టంతా దోచుకుపోయాడూ?" అంటోందావిడ.

మందులోకన్నాట్ట! నాలుగాకులన్నాడుట. (అబద్ధమంటుంది మా ఆవిడ) "చెట్టుకి చెట్టే మ్రోడు ఉంచి పట్టుకుపోయాడో" అని ఆవిడ కేకలు వేస్తోంది. నేను ఓదార్చితే మా ఆవిడ నాకా పూట కడుపు తగుల్చుకోనేందుకు చిల క్కొయ్య యివ్వడం ఖాయం. నోరు మూసుక్కూర్చున్నాను.

"అయితే పిన్నిగారూ! వాడు డబ్బు యివ్వకుండా పోయాడా?" మా ధనం అమాయకంగా, వేళాకోళంగా అడుగుతోంది.

రంగాజమ్మగారు చిందులు వేస్తూనే వుంది. రెండో మూడో యిస్తానే వుంటాడు వాడు. కాని, మేడమీద ఈవిడ ఏ వేంకటేశ్వరస్తోత్రమో చేసుకుంటూ వున్నదికదాని, స్వామివారి ప్రీతి అయిన పదార్థమేగా నని—ఆమెకు పుణ్యం దక్కించాలని—అలా యిస్తానన్న నాలుగు డబ్బులూ ఎగేసి—ఎగిరిపోయాడన్నమాట.

నాకు లోపల లోపల సంతోషంగానే వుంది. నేనే మారువేషం కట్టనక్కర్లేదుగా.

* * *